

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 6, náměstí Interbrigády 2

Náměstí Interbrigády 2/1022, 160 00 Praha 6

Identifikátor školy: 600 039 102

Termín konání inspekce: 17. a 18. března 2004

Čj.:	01 0248/04-1505
Signatura:	oa6ax121

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Janákova 9, Praha 6, je od 1. ledna 2002 součástí Základní školy (ZŠ), náměstí Interbrigády 2, Praha 6 – Dejvice. Zřizovatelem je Městská část Praha 6, Čs. Armády 23, 160 00. Ve dvou třídách mateřské školy s věkově heterogenním uspořádáním je zapsáno celkem 45 dětí, což je v souladu s kapacitou školy, uvedenou v rozhodnutí o zařazení do sítě škol (46). Dohoda o počtu tříd a počtu dětí uzavřená pro školní rok 2003/2004 mezi Základní školou a zřizovatelem není v rozporu s vyhláškou o mateřských školách. Školní jídelna mateřské školy má stanovenou kapacitu 52 jídel. Docházející děti bydlí převážně v okolí školy (Baba, Hanspaulka), vzhledem k nevýhodné dopravní dostupnosti jen malé procento dojíždí z Dejvic. Školní docházku pak děti naplňují spíše v blízkých základních školách (ZŠ Benita Juáreze, Bílá 1 a ZŠ Hanspaulka, Sušická 29), než v kmenové ZŠ, náměstí Interbrigády 2.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv mateřské školy tvoří čtyři učitelky, bývalá ředitelka (v důchodovém věku a s pracovním poměrem na dobu určitou) zastává funkci vedoucí učitelky s příslušnými pravomocemi (stanovenými v náplni její práce a v organizačním řádu školy). Tři učitelky splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, čtvrtá, která zde působí druhým rokem, absolvovala střední pedagogickou školu ve Slovenské republice a zatím nevykonala požadovanou zkoušku z jazyka českého. Jedna z učitelek má zkrácený pracovní úvazek (0,77). Uspořádání služeb učitelek odpovídá potřebám provozu a umožňuje realizaci výchovně-vzdělávacího procesu ve skupinově organizovaných činnostech věkově heterogenních tříd.

Organizační struktura je zpracována s ohledem na skutečnost, že vedení v ZŠ je vzdáleno. Vedoucí učitelka odpovídá za řízení i organizaci vzdělávacího procesu v původním rozsahu s tím, že za veškerá rozhodnutí je zodpovědná řediteli ZŠ. Zpracované dokumenty potřebné k řízení i k realizaci vzdělávacího procesu předkládá řediteli jako návrh ke schválení. Kontrolou dokumentace i styčnou osobou mezi ředitelem ZŠ a mateřskou školou je pověřen statutární zástupce ředitele, který toto průkazně naplňuje. Vedoucí učitelka se dle potřeby zúčastňuje i porad vedení či pedagogických rad v ZŠ. K aktuálnímu převodu informací slouží i elektronická pošta. Uvnitř mateřské školy jsou informace předávány většinou osobním kontaktem všech pracovníků. Pro každého zaměstnance mateřské školy byly ředitelem ZŠ zpracovány konkrétní pracovní náplně, jejichž realizací se podílejí na zajištění vzdělávacího procesu. Úroveň naplňování těchto dokumentů je kritériem pro hodnocení zaměstnanců. Pro učitelky je hlavním měřítkem jejich vlastní pedagogický přístup s uplatněním prvků partnerství a týmové spolupráce celého kolektivu. Pedagogické rady mateřské školy se

zaměřují na organizaci chodu školy včetně mimoškolních akcí, na problematiku vzdělávacího procesu a jeho přípravu (plánování), jejich frekvence odpovídá potřebám školy i vzhledem k velikosti pedagogického kolektivu.

Organizace vedení zaměstnanců je funkční, jasně stanoví jejich osobní zodpovědnost i kontrolu jejího naplňování. Vedoucí učitelka hospituje u všech učitelek, zápisy z hospitací opatřuje závěry, při rozborech pedagogické práce prokázala schopnost odborného posouzení i metodického vedení. Drobné rozpory mezi jejím hodnocením sledovaného pedagogického procesu a hodnocením inspekce byly v oblasti pojetí přípravy na školu a v používání moderních metod práce (rovnováha mezi projevem učitelky a dětí). Všechny učitelky se zúčastňují dalšího vzdělávání se zřetelem na prohloubení svých zájmových oblastí (dramatika, psychologie, management) i na potřeby současné předškolní pedagogiky (Rámcový program pro předškolní vzdělávání). Odraz vzdělávacích akcí je v pedagogickém procesu výrazně pozitivní.

Škola uskutečňuje celkové hodnocení své pedagogické činnosti za pololetí školního roku tak, že učitelky zpracují dílčí část ve svých třídách a vedoucí učitelka jejich zpracování shrne do konečné podoby. Pozitivním prvkem je způsob zpracování s ohledem na stanovené cíle školního vzdělávacího programu v jednotlivých oblastech. Tento způsob vede i učitelky k sebehodnocení (v rámci stanovených cílů). Po třech měsících je realizováno hodnocení uskutečněných tematických bloků. Závěry jsou pak vodítkem k žádoucímu posunu v plánování i organizaci vzdělávacího procesu.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce mají velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHEDEM K RELIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Dvoutřídní mateřská škola je od roku 1981 umístěna ve třípodlažní účelové budově v klidném prostředí vilové zástavby v bezprostřední blízkosti lesa. Obě třídy jsou dostatečně prostorné, vzdušné a světlé, doplněné vhodnými šatnami, sociálními zařízeními a přilehlými místnostmi pro uložení pomůcek. Sociální zařízení zatím nejsou rekonstruována, ale jsou funkční. Technický stav budovy je velmi dobrý, v loňském roce proběhla rekonstrukce plynové kotelny, v letošním plánu je zařazena výměna rozvodů teplé a studené vody. Vedoucí učitelka ve spolupráci s ředitelem školy plánovitě a systematicky dbají na pravidelnou údržbu budovy a řeší aktuální potřeby technického zabezpečení provozu. V suterénu budovy je školní kuchyně, u tříd jsou zrekonstruované moderní přípravné kuchyňky. Vnitřní uspořádání tříd je účelné, zařízené s vkusem, členěné do podnětných hracích koutků. Nábytek je většinou moderní, židličky a stoly pro děti jsou obnovené. Jejich velikost je jednotná, což dostatečně nezohledňuje velikost dětí smíšené věkové skupiny. Úprava chodeb a šaten je funkční, s vyhovujícími prostory. Užitá velmi zdařilá výzdoba dětskými výtvarnými pracemi vytváří velmi příznivý estetický dojem a oživuje prostředí. Budovu mateřské školy obklopuje prostorná zahrada s parkovou úpravou. Je zařízena převážně dřevěným programem, na jarní období se doplňuje některými klasickými průlezkami. Altány poskytují dětem stín, bazén s mlhovištěm je funkční.

Vybavení hračkami a pomůckami je v potřebném množství i kvalitě, převažují klasické typy didaktických pomůcek. V každé třídě je pianino, radiomagnetofony, televize. Z nových pomůcek jsou zakoupeny modelovací stoly a stojany na výkresy. Knihovna obsahuje většinou klasické tituly, je soustředěna centrálně v kabinetě a ještě v každé třídě. Sportovní zařízení je umístěno ve třídách i skladech, sestává z náradí a náčiní, průlezek, tyčí, obručí, balančních míčů apod. Hračky mají děti uloženy v dobře dostupných kontejnerech. Veškeré vybavení je

vhodné a účelné, v potřebném množství, pořízené spíše v minulých letech. Současné finanční prostředky tuto úroveň nejsou schopny nadále poskytovat.

Vedoucí učitelka vzhledem k velikosti mateřské školy a jejímu rodinnému charakteru průběžně sleduje využívání všech materiálních zdrojů při svých denních kontrolách pedagogického procesu a provozu školy. Ze závěrů vychází při dalším plánování zabezpečení materiálně-technických podmínek spolu s ředitelem školy.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Koncepce mateřské školy směřuje k všestrannému rozvoji osobnosti dítěte s využitím sociálních vazeb heterogenního věkového složení tříd. Školní vzdělávací program už zohledňuje současné prioritní cíle a zásady předškolního vzdělávání. Vychází ze struktury dané Rámcovým programem předškolního vzdělávání a obsahuje charakteristiku školy, zabezpečení provozu, podmínky materiálně-technické, personální a psychohygienické, vzdělávací obsah a hodnocení práce mateřské školy. Program určuje jednotné okruhy na základě ročních období, která pak učitelky rozpracovávají podle podmínek své třídy. Vycházejí přitom z pěti oblastí Rámcového programu a stanoví k nim specifické cíle a činnosti.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena v požadovaném rozsahu na předepsaných tiskopisech. V evidenci dětí byly zjištěny drobné nedostatky (jeden evidenční list chyběl). Zápisy v Přehledech výchovné práce převážně dokladují průběh denních činností, v některých dnech nejsou dostatečně průkazné.

Vedení povinné dokumentace zachycuje (i přes drobné nedostatky) průběh vzdělávání a výchovy dostatečně průkazně.

Kontrola vzdělávacího programu užívá především výsledků čtvrtletního hodnocení tematických celků, ve kterém učitelky posuzují úroveň kompetencí vyjádřených v činnostech dětí. K tomu slouží také hodnocení v osobních listech dětí i hodnocení celkové skupiny. Tím se následně dosahuje funkčnosti dalšího plánování vzdělávací práce. Realizace opatření k nápravě zjištěných nedostatků není zcela systematická.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je převážně účinný.

Režim denních činností rámcově stanoví časový rozsah spontánních i řízených aktivit v průběhu dne. Není však striktně dodržován, pro spontánní činnosti většina učitelk v souladu s novým pojetím předškolní pedagogiky vytváří širší časový prostor a to nejen v době scházení dětí. Pozitivní vliv na psychohygienu dětí má i organizace řízených činností formou skupinového uspořádání a rovněž zařazení kroužků do odpoledních hodin. Přesto bylo zaznamenáno určité lpění na nutnosti získat všechny děti k řízeným aktivitám (v jedné třídě) a tím docházelo k jejich časové převaze oproti spontánním. Učitelky (až na výjimky) přihlížejí při stanovování cílů k věkovým a vývojovým potřebám dětských skupin. Pitný režim je připravován, ale je zatím bez pobízení dětí učitelkami málo efektivní.

Na nástěnkách v chodbě i šatnách jsou zveřejňovány informace od vedení ZŠ, kontakty na odborníky, přehled mimoškolních akcí. Ve všech prostorách mají rodiče k posouzení široké spektrum výtvarných prací dětí, které slouží zároveň jako velmi estetická výzdoba. V šatnách jsou vyvěšena i témata týdne a školní řád. Těžištěm předávání informací je osobní kontakt s učitelkami a svolávané schůzky. Rodiče se podílejí na financování mimoškolních akcí a kroužků, zajišťovaných lektory. Zveřejňováno je organizační opatření na celý školní rok, ve kterém jsou uváděny informace o provozu školy, plánovaných akcích včetně školy v přírodě apod.

Organizace výchovně-vzdělávací práce ve své podstatě odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Hospitace byly uskutečněny u tří učitelek v obou třídách. Následné pedagogické rozborů vedla vedoucí učitelka.

Kvalita výchovně-vzdělávací práce nebyla u učitelky, která nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, tímto ovlivněna, naopak její práce byla hodnocena jako vysoce odborná s invenčním přístupem. Úroveň výchovně-vzdělávací práce jednotlivých učitelek není zcela vyrovnaná.

Spontánní a řízené činnosti

Prostředí pro spontánní činnosti bylo jedním z motivačních faktorů (vybavení hračkami, prostor pro hru v obou místnostech). Děti vytvářely skupiny ke hrám námětovým, konstruktivním i k volným rozhovorům. V jedné třídě učitelka začlenila do her skupinovou řízenou činnost s výtvarně-pracovním zaměřením, děti se po příchodu do činnosti zapojovaly a po splnění úkolu odcházely ke hrám. Kladem byl zvolený námět, který aktuálně vycházel z proměn přírody, empatický přístup učitelky i individuální forma s vlastním řízením času. Negativem nepřiměřená náročnost úkolu, která dětem neumožnila samostatnost v práci ani vyjádření vlastních představ. Nutnost vedení každého jednotlivého dítěte ve všech fázích pracovního postupu odvádělo pozornost učitelky od činností ostatních dětí, takže rozvoj her řídila namátkově a pouze verbálně. Starší děti však reagovaly na podněty učitelky vstřícně, jejich schopnost domluvit se ve skupině jim umožnila rozvinout improvizované divadelní představení, které i ostatní hrající si děti sledovaly se zájmem. Řízená činnost pokračovala i po svačině, souběžně s další skupinovou aktivitou (osazování květináčů). O novou činnost měly děti mnohem spontánnější zájem, zejména z důvodů zvolené formy (samostatnost, práce dle nakresleného návodu, možnost komunikace s učitelkou i ostatními, stimulační materiál). Při činnosti docházelo k prožitku i prostřednictvím zapojení smyslů (ohmatání pšenice, zkoumání lupou). Také v druhé třídě začlenila učitelka v časovém prostoru pro spontánní činnosti skupinové formy řízené práce. Tématicky navazovala na zvolený týdenní námět a částečně i diferencovala nároky ve smíšené věkové skupině dětí. Pozornost učitelky byla proto převážně zaměřena na tuto skupinovou, někdy i individuální práci, protože bylo nutné obnovovat motivaci a vysvětlit postup. Tím zbývalo méně času pro pozorování a rozvíjení současně probíhajících spontánních her. Řízené činnosti se účastnily jen některé děti, učitelka jim ponechávala možnost volby mezi spontánní hrou a výtvarnou prací. Děti při práci rozvíjely jemnou motoriku, činnost je uspokojovala a měly z ní radost. Většina dětí však volila spontánní hru, oblíbené bylo zvláště konstruování ze stavebnic. Některé z dětí pouze ostatní pozorovaly.

Následný ranní kruh málo využíval prožitků a zkušeností dětí, činnosti se zaměřovaly spíše na kognitivní cíle a logopedická cvičení.

Pohybové činnosti měly zajímavou formu, od motivačního cvičení, které bylo blízké mladším dětem ve skupině až ke zdravotním cvikům s důsledným opravováním provedení. Využita byla živá hudba (pianino) i hudba reprodukováná. Cvičení splnilo svůj účel, bylo většinou dostatečně náročné a pro děti poutavě organizované.

Kladem celého dopoledního bloku byla zvolená motivace, týmová práce učitelek v jedné třídě a zařazování metod vedoucích k získávání dovedností vlastní zkušeností a prožitkem. Negativem byla převaha řízených činností nad činnostmi spontánními a ve střední části i převaha verbálního projevu učitelky, která děti nedostatečně aktivizovala k vlastním řečovým projevům.

Řízené činnosti v další třídě se ve své druhé části zaměřovaly především na školní připravenost, kterou učitelka zamýšlela uplatnit zpracováním pracovních listů. Zvolená metoda však nepodporovala vhodnou organizaci, docházelo k prostojům a stanovený úkol byl pro děti poněkud samoučelný. Pozitivem tohoto bloku výchovně-vzdělávací práce byla možnost pokračování spontánní hry pro všechny mladší děti, které ji ochotně využily. Atmosféra ve třídě tím byla velmi příznivá a činnosti děti uspokojovaly.

Úroveň spontánních výchovně-vzdělávacích činností je velmi dobrá, činností řízených dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřská škola vede děti k samostatnosti i spontánnímu řečovému projevu. Výborných výsledků děti dosahují v pohybových činnostech a v činnostech estetických. Jsou schopné s učitelkami se zájmem spolupracovat, schopné sebevyjádření v samostatných aktivitách. Mají velmi dobré poznatky o životním prostředí. Nejstarší děti dovedou aplikovat své zkušenosti a zážitky ve hře i v dramatinizaci příběhů. Méně pozornosti se věnuje sebeobslužným dovednostem dětí a jejich pomoci při přípravě stolování. Hygienické a společenské návyky odpovídají věku dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti dosahují velmi dobré úrovně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Mateřská škola se jako součást ZŠ snaží o neformální spolupráci formou návštěv v 1. třídě, poznáváním prostředí školy a využíváním jejího vybavení (terária s exotickými živočichy), účastí na akcích školy (divadelní představení, výstavy výtvarných prací, účast v soutěžích a další). Děti docházejí na kulturní pořady i do blízkých základních škol (Bílá, Sušická).

Škola organizuje kroužky vlastními silami (výtvarný i s účastí v soutěžích, rozvoj dovedností pro ZŠ) a lektorsky (výuka Aj, hra na flétnu, zpěv). Pořádá výlety, karneval, besídky, sportovní akce.

Umístění mateřské školy v chráněném přírodním území „Baba“ s archeologickým nalezištěm a dalšími historickými objekty (kostelík Sv. Matěje, konstruktivistické vily v okolí) podporují u dětí rozvoj estetického chápání a rozvoj poznatků o životním prostředí a jeho ochraně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané dne 18. ledna 2002, čj. 11449/2002-21
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 6, Čs. Armády 23, ze dne 28. února 2003
3. Dohoda o stanovení počtu tříd a počtu zapsaných dětí pro školní rok 2003/2004, uzavřená mezi Základní školou a zřizovatelem dne 30. ledna 2004-03-22
4. Evidenční listy zapsaných dětí ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy o docházce dětí ve školním roce 2003/2004
6. Přehledy výchovné práce obou tříd ve školním roce 2003/2004
7. Personální dokumentace současného pedagogického kolektivu mateřské školy
8. Kniha úrazů
9. Kompetence pedagogických pracovníků, pracovní náplně, kritéria hodnocení
10. Organizační řád, Řád školy, Organizační opatření pro školní rok 2003/2004, Režim dne
11. Školní vzdělávací program na školní rok 2003/2004, tématické plány
12. Hodnocení tématických celků, pololetní hodnocení ve školním roce 2003/2004
13. Zápisy z pedagogických porad a z hospitací ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Kolektiv učitelek je stabilní, jednotný v organizaci i stanovených cílech výchovně-vzdělávací práce. Pozitivem jsou především jasně určené kompetence vedoucí učitelky i dalších zaměstnanců a propojení předškolního zařízení s kmenovou základní školou. Přínosem pro příznivé klima celého subjektu je pravidelný informační i kontrolní kontakt, zprostředkovaný zástupcem pro mateřskou školu.

Prostředí mateřské školy svým vybavením a estetickou výzdobou, i umístění školy v přírodní lokalitě vytváří vynikající materiálně-technické podmínky pro výchovně-vzdělávací práci.

Průběh a výsledky pedagogického procesu se liší dle odborných i organizačních schopností jednotlivých učitelek. Daří se jim vytvářet příznivé podmínky pro spontánní hru, nedostatky byly zjištěny v míře nároků i v obsahu některých činností řízených. Ne všechny učitelky používají moderní aktivizační metody, u některých přetrvává preference výsledku nad samotným průběhem.

Od poslední inspekce došlo ke kvalitativnímu posunu ve složení pedagogického kolektivu a v plánování výchovně-vzdělávací práce. Výrazně se zlepšilo prostředí pro děti v oblasti materiálně-technické, i v oblasti zájmové nabídky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Vandová	Vandová v.r.
Člen týmu	Jindřiška Černá	Černá v.r.

V Praze dne 24. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. března 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
RNDr. Jindřich Kitzberger, ředitel ZŠ	Kitzberger v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 00 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán sátní správy krajský úřad – odbor školství MHMP	2004-04-16	01 0248/04/1505
Zřizovatel – M.Č. Praha 6, Čs. Armády 23	2004-04-16	01 0248/04-1505

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.